

בְּעֶזְרַת מֶלֶךְ יָחִיד אֵל חַי הָעוֹלָמִים

"כָּל מַה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְמַטָּה – מְעוֹרֵר עוּבְדָא דִּלְעֵילָּא"

"כְּמַאֲמָר נָעִים זְמִירוֹת (תהלים קכא ה): יְהוָ'ה שֹׁמְרֶךָּ, יְהוָ'ה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ, שֶׁכֹּל תְּנוּעָה שֶׁל אָדָם – כְּבְיָכוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה כָּךְ כְּנֶגְדּוֹ. וְהָאֵיךְ שֶׁיִּתְנַהֵג עִם חֲבֵרָיו לְכְבֹּשׁ אֶת כַּעֲסוֹ וְלִסְבֹּל הַצַּעַר שֶׁעוֹשִׂין לוֹ, וּבִפְרָט צַדִּיק הַדּוֹר שֶׁסָּבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן, וְהוּא מִתְנַהֵג עִמָּהֶם בְּחֶסֶד וּבִזְכוּת וּבְאַהֲבָה וּבְרַחֲמִים – **כָּךְ עוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְכֹל הָעוֹלָם** עֲבוּר צַדִּיק וְאִישׁ פְּרָטִי. ה' צִלְּךָ (תהלים קכא ה), כְּמוֹ שֶׁהַצֵּל עוֹשֶׂה מַה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, כָּךְ כְּבְיָכוֹל **כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְנַהֵג לְמַטָּה – כָּךְ מַנְהִיגִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה**. לָכֵן אִם **מִתְנַהֵג בְּמִדַּת רַחֲמִים – גַּם מִלְמַעְלָה מְרַחֲמִין עָלָיו** וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (שבת קנא ע"ב): תַּנְיָא, רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּרַבִּי אוֹמֵר (דברים יג): וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ, כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת – מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם. לְכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְנַהֵג בְּמִדַּת רַחֲמִים וְטוֹבוֹת וּבְכֹל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת, וְיִהְיֶה שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ – וְאָז גַּם מִלְמַעְלָה יִגִּיעַ לוֹ כָּךְ. דְּהַצֵּל עוֹשֶׂה כֹּל דָּבָר שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, וְכֵן כְּבְיָכוֹל אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: דְּכָל מַה שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְמַטָּה – **מְעוֹרֵר** עוּבְדָא דִּלְעֵילָּא,

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

וְעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דְּגְמָתוֹ. כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה צְדָקָה לְמַטָּה – גּוֹרֵם שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַשְׁפִּיעַ גַּם כֵּן חֶסֶד וּצְדָקָה. כִּי (תְּהִלִּים קכא ה): ה' צִלְּךָ: כְּמוֹ הַצֵּל שֶׁהוּא לְפִי תְּנוּעוֹת הָאָדָם – כָּךְ מִתְגַּלֶּה הַצֵּל שֶׁלְּמַעְלָה כְּפִי תְּנוּעַת עֲבוֹדַת הַתַּחְתּוֹנִים.

וידוּעַ כִּי יֵשׁ ס' רִבּוֹא אוֹתִיּוֹת לַתּוֹרָה וּכְנֶגְדָּן יֵשׁ ס' רִבּוֹא שָׁרְשֵׁי נְשָׁמוֹת. אַף שֶׁיֵּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל כְּהֵנָה וְכָהֵנָה, עַל כֹּל פָּנִים הָעִקָּר הֵם ס' רִבּוֹא שָׁרָשִׁים, וְ[הַ]מֻּתָּר בְּאֵין מֵחְלוֹק הַנִּיצוֹצוֹת, וְכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה וְאוֹרַיְתָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד וְהוּא חָלָק אֱלוֹ'הַּ שֶׁבְּקֶרֶב הָאָדָם הוּא מַמָּשׁ אוֹתוֹ הָאוֹת שֶׁמִּשָּׁם שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְהָאוֹת מַשְׁפִּיעַ עַל הָאָדָם שֶׁפַּע וְחַיּוּת הַקְּדֻשָּׁה [...]. הֲלֹא סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁחָסֵר מִמֶּנּוּ אוֹת אַחַת פְּסוּלָה וְאֵינָהּ נֶחְשֶׁבֶת לְתוֹרָה מִטַּעַם זֶה, כִּי כֹּל אוֹת חָשׁוּב תּוֹרָה בְּהִצְטָרֵף כֻּלָּם יָחַד. וְכֹל עֲבוֹדַת ה' הַכֹּל הוּא בָּזֶה שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְקָרֵב לְשָׁרְשׁוֹ דְּהַיְינוּ הַתּוֹרָה שֶׁהִיא קוֹמָה שְׁלֵמָה, תַּרי"ג מִצְוֹת. וְהָאָדָם כָּלוּל גַּם כֵּן רמַ"ח אֵיבָרִים וְשֹׁס"ה גִּידִים, כַּנּוֹדָע. וּכְמוֹ שֶׁאִם חָסֵר אוֹת אַחַת מִן הַסֵּפֶר תּוֹרָה אֵינָהּ בִּשְׁלֵמוּת, לְכָךְ אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (סנהדרין לז ע"א וירושלמי סנהדרין כג ע"א): כָּל הַמְאַבֵּד נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל – מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ אִבֵּד עוֹלָם מָלֵא. וְהַהֵפֶךְ (שם): כָּל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל – מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא, וְהָבֵן. וּלְכָךְ אוֹמְרִים קֹדֶם כֹּל תְּפִלָּה: הֲרֵינִי מְקַבֵּל עָלַי מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ וְגוֹ', כִּי הַכֹּל הוּא אַחְדוּת גָּמוּר, כְּמוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרֵאת תּוֹרָה בְּהִצְטָרֵף כֹּל הָאוֹתִיּוֹת כֻּלָּן. וְאַף

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

אִם רוֹאֶה בַּחֲבֵרוֹ שׁוּם דָּבָר רַע – יִשְׁנָא הָרֵעַ שֶׁבּוֹ, אַךְ הַחֵלֶק הַקָּדוֹשׁ יֶאֱהָבֶנּוּ מְאֹד כְּנַפְשׁוֹ [...]. שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּמוּר שֶׁאֵין רַע בְּקִרְבּוֹ – אֵין רוֹאֶה שׁוּם רַע עַל שׁוּם אָדָם. אַךְ מִי שֶׁרוֹאֶה שׁוּם רַע בַּחֲבֵרוֹ, הָעִנְיָן הוּא: **כְּמוֹ שֶׁמִּסְתַּכֵּל בַּמַּרְאָה**, אִם פָּנָיו מְטֻנָּפִין – **רוֹאֶה גַּם כֵּן בַּמַּרְאָה כָּךְ**, וְאִם פָּנָיו נְקִיִּים – אֵינוֹ רוֹאֶה בַּמַּרְאָה שׁוּם דָּפִי. **כְּמוֹ שֶׁהוּא – כָּךְ רוֹאֶה.**

וְזֶהוּ {ויקרא יט יח}: וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ. פֵּרוּשׁ כָּמוֹךָ: כְּמוֹ שֶׁאִם יוֹדֵעַ הָאָדָם בְּעַצְמוֹ שׁוּם רַע בְּקִרְבּוֹ וּמְשׁוּם הָא אֵינוֹ שׂוֹנֵא אֶת עַצְמוֹ, אַף שֶׁשּׂוֹנֵא הָרַע שֶׁבְּקִרְבּוֹ כָּךְ גַּם כֵּן עַל חֲבֵרוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת הַכֹּל אֶחָד, כִּי הֲלֹא גַּם לַחֲבֵרוֹ יֵשׁ גַּם כֵּן חֶלֶק אֱלוֹ'הַּ כָּמֹהוּ וְיֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה":

[ספר בעש"ט עה"ת פר' קדושים ממ"ח אות יז וס' מאור עיניים פר' חוקת ד]

"בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ– מִמִּךְ"

"מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ {משנה אבות פ"ב מ"א}: דַּע מַה לְּמַעְלָה – מִמִּךְ, רָצָה לוֹמַר: שֶׁלֹּא תִּשְׁמַע לְיֵצֶר הָרַע, וְתִשְׁמַע שֶׁמַּה שֶּׁלְּמַעְלָה, הַקְּדֻשָּׁה וְהַתִּפְאֶרֶת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים – הִיא מִמִּךְ. אוֹ אַכְזָרִיּוּת אוֹ רַחֲמִים – זֶה נִמְשָׁךְ מִמִּךְ [...], וְגוֹרֵם כָּךְ לְמַעְלָה. וְהוּא הַדִּין בְּעַצְבוּת אוֹ אַכְזָרִיּוּת אוֹ רַחֲמִים – גּוֹרֵם כָּךְ לְמַעְלָה [...]. רְצוֹנִי לוֹמַר: שֶׁיֵּדַע אֵיזֶה מִדָּה נִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה וַיִּתְפַּלֵּל מִשָּׁם, בְּסוֹד {ויקרא טז ג}: בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ– מִמִּךְ.

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

רְצוֹנִי לוֹמַר: אֵיזֶה מִדָּה נִתְעוֹרֵר בְּךָ, אִם **מִדַּת יִרְאָה** וָפַחַד שֶׁהוּא מִדַּת גְּבוּרָה – יִתְפַּלֵּל וְיִדַּבֵּק בְּשֹׁרֶשׁ הַגְּבוּרָה לְמַתֵּק הַדִּינִין בְּשָׁרְשָׁן.

וְאִם נִתְעוֹרֵר לְךָ **מִדַּת אַהֲבָה** וְחֶסֶד וְשִׂמְחָה – יֵדַע שֶׁמִּדָּה זוֹ נִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה בַּשְּׁכִינָה, וְיִדַּבֵּק בְּשֹׁרֶשׁ הַשִּׂמְחָה.

כִּי דַּע: כָּל מַה שֶּׁלְּמַעְלָה – הַכֹּל הוּא מִמְּךָ":

[ספר בעש"ט עה"ת פר' נח ממ"ח אות קלג]

"ג' מִינֵי גָּלוּת"

"יֵשׁ ג' מַדְרֵגוֹת חֲלוּקִין הַמְּבַזִּין זֶה אֶת זֶה, וְהֵם **ג' מִינֵי גָּלוּת**:

א'. כִּי יֵשׁ **גָּלוּת** אֶחָד – **יִשְׂרָאֵל בֵּין הָאֻמּוֹת** [...]. וְכֵן בַּפָּסוּק {ישעיה סו ה}: אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם – אֵלּוּ בְּנֵי עֵשָׂו דֶּמְבַזִּין יִשְׂרָאֵל [...], לְבַסּוֹף {ישעיה מא יא}: יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ כֹּל הַנֶּחֱרִים בָּךְ יִהְיוּ כְאַיִן וְיֹאבְדוּ אַנְשֵׁי רִיבֶךָ {ישעיה מא}.

וְעוֹד **גָּלוּת ב'** הַקָּשָׁה מִגָּלוּת א' הַנַּ"ל, וְהוּא: **שֶׁמְּבַזִּין עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים**, שֶׁהוּא יוֹתֵר קָשֶׁה מִגָּלוּת א', בְּאָמְרָם כִּי הֵם שִׂפַת אֱמֶת, לְכָךְ תִּכּוֹן לָעַד {משלי י ביט-כ}, שֶׁהֵם בְּשַׁלְוָה וּבְעוּתָרָא. אֲבָל הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים הֵם לְשׁוֹן שָׁקֶר, שֶׁכֹּל פַּסְלָנוּת נִמְצָא בָּהֶם וְכַיּוֹצֵא, וּלְכָךְ וְעַד אַרְגִּיעָה הֵם בְּשַׁלְוָה, רַק לְפִי שָׁעָה, וְאַחַר כָּךְ נִדַּלְדְּלוּ [...], בְּאָמְרָם כִּי בָּם יְכֻבַּד ה' וְלֹא בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל חַס וְשָׁלוֹם.

וְגָלוּת הַשְּׁלִישִׁי הַקָּשָׁה מִכֻּלָּם, הוּא **הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים יִרְאֵי**

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

חֵטְא שֶׁסּוֹבְלִין גְּלוּת מִן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁדִּין יְהוּדָאִין

[...]. כִּי אֵלּוּ שֶׁהָרְגוּ אֶת זְכַרְיָה הָיוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים.

כִּי מַה שֶּׁמְּבַזִּין הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּעֵינֵי עַם הָאָרֶץ – הוּא עַל יְדֵי הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁמְּבַזִּין זֶה אֶת זֶה.

וְעַל יְדֵי שֶׁמְּבַזִּין עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים – לְכָךְ מְבוּזִין בְּעֵינֵי הָאֻמּוֹת, כַּנּוֹדָע.

וְכֵן כָּתוּב מְפֹרָשׁ בְּסֵפֶר חֲסִידִים {סימן רז ובסימן רט}.

וּכְדֵי לְהָסִיר מִכְשׁוֹל מִלֵּב הָעָקֹב, חוֹתֵר הַתַּנָּא לְהַשְׁווֹת הַמַּחֲלוֹקוֹת שֶׁבֵּין הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁלֹּא יְבַזּוּ זֶה אֶת זֶה, רַק שֶׁיִּהְיֶה מַחֲלֹקְתָן לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ {במס' עוקצין פ"ג משנה יב}:

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר {משלי ח}: לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא: לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר {תהלים כט}: הַוָ'ה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַוָ'ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם.

רְצוֹנוֹ לוֹמַר: שֶׁבִּשְׁעַת הַפְּלִפּוּל עִם חֲבֵרָיו – **יֹאהַב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דָּיְיקָא וְלֹא אֶת עַצְמוֹ''**:

[ספר בעש"ט עה"ת פר' בלק אות ג]

''ג' מִינֵי גָּלוּת:

אֶחָד – גָּלוּת יִשְׂרָאֵל מֵהָאֻמּוֹת.

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

ב' – גְּלוּת הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מֵאַנְשֵׁי הֲמוֹנֵי עַם.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא {פסחים מט ע"ב}:

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: כְּשֶׁהָיִיתִי עַם הָאָרֶץ, אָמַרְתִּי: מִי יִתֵּן לִי תַּלְמִיד חָכָם וַאֲנַשְּׁכֶנּוּ כַּחֲמוֹר. אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו: רַבִּי, אֱמוֹר כְּכֶלֶב. אָמַר לָהֶם: זֶה נוֹשֵׁךְ וְשׁוֹבֵר הָעֶצֶם, וְזֶה נוֹשֵׁךְ וְאֵינוֹ שׁוֹבֵר הָעֶצֶם [...]. וּגְדוֹלָה שִׁנְאָה שֶׁשּׁוֹנְאִין עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת חֲכָמִים, יוֹתֵר מִשִּׁנְאָה שֶׁשּׁוֹנְאִין עוֹבְדֵי אֱלִילִים אֶת יִשְׂרָאֵל, וּנְשׁוֹתֵיהֶן יוֹתֵר מֵהֶם. תָּנָא: שָׁנָה וּפֵרֵשׁ – קְשֶׁה יוֹתֵר מִכֻּלָּן.

ג' – גְּלוּת שְׁלוֹמֵי אֱמוּנֵי יִשְׂרָאֵל עַבְדֵי ה' מֵהַלּוֹמְדִים שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, רַק לְהִתְפָּאֵר וּלְכָבוֹד [...].

שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל {תהלים קיט קסה}.

אֹתָם שֶׁאֵין לוֹמְדִים לִשְׁמָהּ – הֵם לָמוֹ מִכְשׁוֹל, שֶׁהֵם הֵם מִכְשׁוֹל לְהַלּוֹמְדִים לִשְׁמָהּ, שֶׁזֶּהוּ גְּלוּת הַג'.

וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל – שֶׁזֶּה שֶׁאֵינוֹ לוֹמֵד לִשְׁמָהּ רַק לְהִתְיַהֵר וּלְקַנְטֵר, אָז הַתּוֹרָה לָמוֹ מִכְשׁוֹל.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ {יומא ע"ב ע"ב}:

אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: מַאי דִּכְתִיב {משלי יז}: "לָמָּה זֶּה מְחִיר בְּיַד כְּסִיל לִקְנוֹת חָכְמָה וְלֵב אָיִן? אוֹי לָהֶם לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה וְאֵין בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם! [...]. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: מַאי דִּכְתִיב {דברים ד}: וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה? זָכָה– נַעֲשֵׂית לוֹ סַם חַיִּים. לֹא זָכָה – נַעֲשֵׂית לוֹ סַם מִיתָה [...]. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, רַבִּי יוֹנָתָן רָמֵי כְּתִיב {תהלים יט}: פִּקּוּדֵי הַוָ"ה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב. וּכְתִיב {שם יח}:

אִמְרַת חַוָּי'ה צְרוּפָה. זָכָה – מְשַׁמַּחְתּוֹ, לֹא זָכָה – עוֹרַפְתּוֹ לְמִיתָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: מְגוּפֵיהּ דִּקְרָא נָפְקָא, זָכָה – עוֹרַפְתּוֹ לְחַיִּים, לֹא זָכָה – עוֹרַפְתּוֹ לְמִיתָה.

וְזֶה הַגָּלוּת קָשָׁה מִכֻּלָּם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בַּזֹּהַר (פר' פינחס לב ע"ב ורלז ע"ב ברע"מ ובגמרא מס' ברכות יז ע"א):

רַבִּי אַלְכְּסַנְדְּרִי בָּתַר צְלוֹתֵיהּ, אָמַר הָכִי: רִבּוֹן הָעוֹלָמִים! גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ שֶׁרְצוֹנֵנוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ, וּמִי מְעַכֵּב? שְׁאוֹר שֶׁבָּעִסָּה וְשִׁעְבּוּד גָּלֻיּוֹת. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינ'וּ, שֶׁתַּכְנִיעֵם מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וְנָשׁוּבָה לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם! מַר בְּרֵיהּ דְּרַב הוּנָא בָּתַר צְלוֹתֵיהּ, אָמַר הָכִי: אֱלֹהַ'י! נְצֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וְשִׂפְתוֹתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִּדֹּם, וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה, פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי, וְתַצִּילֵנִי מִפֶּגַע רָע וגו'.

שֶׁזֶּהוּ שְׁאוֹר שֶׁבָּעִסָּה הַמְעַכֵּב עֲבוֹדַת ה'.

אִם כֵּן:

הֲמוֹנֵי עַם – יֵשׁ לָהֶם **גָּלוּת אֶחָד**.

וְהַלּוֹמְדִים – יֵשׁ לָהֶם **שְׁנֵי גָּלֻיּוֹת**.

וְהַכְּשֵׁרִים – יֵשׁ לָהֶם **ג' גָּלֻיּוֹת** וְכוּ'.

מוּסָר כְּלָלִי עַל רָאשֵׁי הָעָם: שֶׁלֹּא יִהְיֶה פֵּרוּד לְבָבוֹת בֵּינֵיהֶם, שֶׁזֶּה גּוֹרֵם שִׁכְחַת הַתּוֹרָה":

[ספר בעש"ט עה"ת פר' בלק ממ"ח אות א]

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

"הַכֹּל הֵם בָּאִים לְעוֹרֵר אוֹתוֹ"

"כֹּל מַה שֶּׁרוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ – יִלְמֹד מִזֶּה לְעַבְדוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁרוֹאֶה בְּכֹל דָּבָר כֹּחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר. וְעוֹד: שֶׁמְּקַשֵּׁר הַכֹּל לַשֹּׁרֶשׁ [...].

כְּלַל הַדְּבָרִים: שֶׁכֹּל מַה שֶּׁרוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ, וְכֹל הַמִּקְרִיּוֹת שֶׁיִּקָּרֶה לָאָדָם – **הַכֹּל הֵם בָּאִים לְעוֹרֵר אוֹתוֹ**. הֵן דִּבֵּר אַהֲבָה הֵן דִּבֵּר יִרְאָה וְהִתְפָּאֲרוּת וְנִצּוּחַ וְהוֹדְיוֹת וְהִתְקַשְּׁרוּת וּמֶמְשָׁלוֹת כְּלָלִיּוֹת, הֵם בְּשֵׁנִי אוֹפַנִּים:

אוֹ שֶׁבָּאִים לוֹ בַּתְּפִלָּה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ הַמַּעֲשִׂים רָעִים שֶׁעָשָׂה כְּבָר, בָּאִים הֵם כְּנֶגְדּוֹ בְּמַחְשָׁבָה שֶׁלּוֹ כְּדֵי לְתַקְּנָם וּלְהַעֲלוֹתָם. וְזֶהוּ כַּמָּשָׁל מִי שֶׁרוֹאֶה **בַּמַּרְאָה**, שֶׁרוֹאֶה כְּנֶגְדּוֹ פַּרְצוּפוֹ – כָּךְ בָּאוּ לוֹ בְּמַחְשָׁבָה הַמַּעֲשִׂים שֶׁלּוֹ.

אוֹ שֶׁבָּאִים אוֹתִיּוֹת מֵהַשְּׁבִירָה, וְעַל זֶה צָרִיךְ לְהַשְׁגִּיחַ אִם הֵם אוֹתִיּוֹת מֵאַהֲבָה וְיִרְאָה אוֹ כַּיּוֹצֵא מִשְּׁאָר מִדּוֹת.

וְזֶהוּ בַּתְּפִלָּה, וְגַם בְּכֹל עֵת לִפְעָמִים מִתְפַּחֵד הָאָדָם מִדָּבָר מַה, אוֹ מֵאֵיזֶה בְּרִיָּה – הַכֹּל בָּא לוֹ כְּדֵי לְהַעֲלוֹתָהּ.

וְלִפְעָמִים רוֹאֶה דִּבֵּר אַהֲבָה אוֹ יִרְאָה, וְעַל דֶּרֶךְ מָשָׁל לְאָדָם שֶׁמֻּרְגָּל בְּלֵיצָנוּת מַרְאִין לוֹ לֵיצָנוּתָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה. דְּהַיְנוּ: אִם רוֹאֶה פִּתְאֹם עֲבוֹדָה זָרָה – יָבִין שֶׁלֹּא לְחִנָּם רָאָה זֹאת. אוֹ אִם שׁוֹמֵעַ לֵיצָנוּתָא – הַכֹּל כְּדֵי לְתַקֵּן הַלֵּיצָנוּת, וְיַמְתִּיק בְּשָׁרְשׁוֹ שֶׁיַּעֲלֵהוּ לְשֹׁרֶשׁ אַהֲבָה. וּלְכָךְ כֹּל מָה שֶׁאָסוּר – יֵשׁ כְּנֶגְדּוֹ

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

הַהֶתֵּר (חולין קט ע"ב), וְהָבֵן.

וְזֶהוּ הַכְּלָל: שֶׁכֹּל מַעֲשָׂיו יִהְיוּ בִּדְבֵקוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַשְׂגִּיחַ עַל הַכֹּל, עַל כֹּל אֲשֶׁר יִרְאֶה וְיִשְׁמַע, וְכֹל שֶׁכֵּן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמָר עַל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ ע"ה (מלכים א ה יג): וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף וְעַל הָרֶמֶשׂ וְעַל הַדָּגִים וְכוּ', שֶׁעַל כֹּל מָה שֶׁרָאָה אָמַר עַל כֻּלָּם טְעָמִים שֶׁמַּגִּיעִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ":

[ספר בעש"ט עה"ת פר' בראשית אות לט וס' חלקת יהושע פר' האזינו]

"כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְנַהֵג לְמָטָּה – כָּךְ מַנְהִיגִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה"

"יְהוָ'ה צִלְּךָ: כְּמוֹ שֶׁהַצֵּל עוֹשֶׂה מַה שֶּׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, כָּךְ כְּבְיָכוֹל **כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְנַהֵג לְמָטָּה – כָּךְ מַנְהִיגִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה**. לָכֵן, אִם מִתְנַהֵג בְּמִדַּת רַחֲמִים – גַּם מִלְמַעְלָה מְרַחֲמִין עָלָיו וְכוּ'.

וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (שבת קנא ע"ב): וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים – וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ: כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת – מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת – אֵין מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם. לְכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְנַהֵג בְּמִדַּת רַחֲמִים וְטוֹבוֹת וּבְכֹל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת, וְיִהְיֶה שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ – וְאָז גַּם מִלְמַעְלָה יַגִּיעַ לוֹ כָּךְ [...].

וּמִדִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ עַל פָּסוּק (תהלים קכא ה): **יְהוָ'ה שֹׁמְרֶךָ, יְהוָ'ה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ**, דְּהַצֵּל עֹשֶׂה כֹּל דָּבָר שֶׁהָאָדָם עֹשֶׂה, וְכֵן כְּבְיָכוֹל אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: דְּכֹל **מַה שֶּׁאָדָם עֹשֶׂה לְמָטָּה – מְעוֹרֵר עוֹבְדָא**

דִּלְעֵילָא, וְעִשָּׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דַּיְּמָתוֹ, כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה צְדָקָה לְמַטָּה – גּוֹרֵם שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַשְׁפִּיעַ גַּם כֵּן חֶסֶד וּצְדָקָה [...]. **יְהוָ'ה צִלְּךָ** (תְּהִלִּים קכא ה): כְּמוֹ הַצֵּל שֶׁהוּא לְפִי תְּנוּעוֹת הָאָדָם – כָּךְ מִתְגַּלֶּה הַצֵּל שֶׁלְּמַעְלָה כְּפִי תְּנוּעַת עֲבוֹדַת הַתַּחְתּוֹנִים":

[ספר בעש"ט עה"ת פר' קדושים ממ"ח אות יז]

"מַעֲשֶׂה

"בִּישִׁיבַת וַעַד אַרְבַּע אַרְצוֹת, הַמּוֹסָד הָעֶלְיוֹן לְתוֹרָה וּלְמִשְׁפָּט צֶדֶק, הָיָה בְּיוֹם הַהוּא שַׁעֲרוּרְיָה גְּדוֹלָה: הַפַּרְנָס ר' אַבְרָהָם אַבָּא דָּרַשׁ מֵהַוַּעַד לֶאֱחֹז בְּאֶמְצָעִים נֶגֶד פְּעֻלַּת רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב מִמְּזִיבּוּז, הֱיוֹת וּנְפוֹצָה הַשְּׁמוּעָה בֵּין הַהֲמוֹן כִּי הוּא בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וּבְיִחוּד עַל מִפְעָלוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב **שֶׁהוּא מִתְיַדֵּד עִם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וְלֹא נָאֶה לְאָדָם הַמִּתְפָּאֵר שֶׁהוּא אָדָם גָּדוֹל לְהִתְחַבֵּר עִם עַמֵּי אַרְצוֹת וְהָמוֹן עַם.**

קָמוּ רַבִּים מֵהַנִּבְחָרִים בְּהַוַּעַד וְחִזְּקוּ דְּבָרָיו שֶׁל ר' אַבָּא וּבִקְּשׁוּ גַּם הֵם שֶׁיַּזְמִינוּ אוֹתוֹ לִפְנֵי הַוַּעַד, שֶׁהַוַּעַד יַבְחִין מַעֲשָׂיו וַיַּעֲמֹד עַל טִיבּוֹ וּמַהוּתוֹ.

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב קִבֵּל הַהַזְמָנָה וְנָסַע לְאוֹתוֹ יְרִיד שֶׁשָּׁם תִּתְקַיֵּם יְשִׁיבַת הַוַּעַד שֶׁל אַרְבַּע אַרְצוֹת, וְהִגִּיעַ לְשָׁם בְּיוֹם כ"ח יוֹם הַמְיֻעָד.

ר' אַבָּא, בַּעַל הַמַּעֲשֶׂה וְהַתּוֹבֵעַ, שָׂמַח לִמְאֹד וְהָיָה בָּטוּחַ כִּי הוּא יַנְחִיל נִצָּחוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵי כֹּל הָרַבָּנִים וּפַרְנָסִים שֶׁהוּא יוֹכִיחַ שֶׁהַבַּעַל

שֵׁם טוֹב הוּא עַם הָאָרֶץ.

– אַתָּה הִנָּךְ יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב? – שָׁאַל ר' אַבָּא.

– כֵּן, אֲנִי הִנֵּנִי.

– תֵּדַע שֶׁיֵּשׁ אוֹמְרִים עָלֶיךָ שֶׁעַל פִּי הִתְנַהֲגוּת שֶׁלְּךָ הִנָּךְ בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים עָלֶיךָ שֶׁהִנָּךְ עַם הָאָרֶץ. וּבְכֵן תַּסְכִּים שֶׁנִּבְחַן אוֹתְךָ בְּאֵיזֶה דִּין. אִם תֵּדַע, מוּטָב. וְאִם לָאו, יֵדְעוּ הַכֹּל שֶׁהִנָּךְ עַם הָאָרֶץ.

– בְּבַקָּשָׁה – עָנָה הַבַּעַל שֵׁם טוֹב.

– אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁכַח יַעֲלֶה וְיָבֹא, מַה דִּינוֹ?

– הַדִּין הַזֶּה לֹא נִצְרָךְ לְךָ וְלֹא לִי.

– מַדּוּעַ?

– לִי לֹא נִצְרָךְ, שֶׁאֲנִי לֹא אֶשְׁכַּח, וְלֵךְ לֹא נִצְרָךְ שֶׁאַפְלוּ אִם תַּחְזֹר וַתִּתְפַּלֵּל גַּם כֵּן תִּשְׁכַּח.

וְר' אַבָּא נִשְׁאַר דּוֹמֵם וְצָהֳבוּ פָּנָיו, וְקָרָא: כֵּן רַבּוֹתַי! כָּרֵגַע נִזְכַּרְתִּי שֶׁגַּם בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה שָׁכָחְתִּי לְהַזְכִּיר יַעֲלֶה וְיָבֹא כְּמוֹ בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה. אֲנִי מוֹדֶה עַל הָאֱמֶת וּמַכִּיר שֶׁהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הוּא בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ! – קָרָא ר' אַבָּא.

– אִם כֵּן, וּמַדּוּעַ תִּתְיַדֵּד רַק עִם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מֵהֶמּוֹן עַמִּי אֲרָעוֹת מִכְּיוָן שֶׁאַתָּה בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ?

– **אֲנִי לֹא בָּאתִי לָעוֹלָם** [אֶלָּא] **רַק כְּדֵי לְתַקֵּן נִשְׁמָתָם שֶׁל אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מִבְּנֵי עַמֵּנוּ וְלַקָּרֵב אוֹתָם לָאֱמוּנָה וְלַעֲבוֹדָה** שֶׁבַּלֵּב זוֹ תְּפִלָּה.

– לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל! – קָרְאוּ חַבְרֵי הַוַּעַד וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ יָדָם בִּקְרִיאַת שֶׁל יִישַׁר כֹּחֲךָ!

ר' אַבָּא פִּיֵּס אֶת רַבֵּנוּ וּבִקֵּשׁ שֶׁיְּבָרְכוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח עוֹד מַה שֶּׁצְּרִיכִים

אוצר כתבי הבעל שם טוב
ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM

לְזָכֹר.

רַבֵּנוּ בֵּרַכוֹ, וְרוֹב חַבְרֵי הַוַּעַד בִּקְשׁוּ גַּם הֵם בְּרָכָה מִפִּי בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִמֵּעְזִיבּוּז.

זֶה הַנִּצָּחוֹן עִטְּרוּ כֹּל הָעָם וְשָׂמְחוּ עַל נִצְחוֹנוֹ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב":

[אוצר גוטמן יאסי ס' מעיין החסידות פר' בשלח: "שירת המים"]

[א.] "בְּעֵת שֶׁיִּתְפָּרְסֵם לְמוּדְךָ וְיִתְגַּלֶּה בָּעוֹלָם
[ב.] וְיָפוּצוּ מַעְיָנוֹתֶיךָ חוּצָה מַה שֶּׁלִּמַּדְתִּי אוֹתְךָ וְהִשַּׂגְתָּ
[ג.] וְיוּכְלוּ גַּם הֵמָּה לַעֲשׂוֹת יְחוּדִים וַעֲלִיּוֹת כָּמוֹךָ
[ד.] וְאָז יִכְלוּ כָּל הַקְּלִפּוֹת
[ה.] וְיִהְיֶה עֵת רָצוֹן וְיֵשׁוּעָה":

ת.ד 53433 ירושלים מיקוד 91355
טל: 02-9923155 פקס: 02-9923170
WWW.BSHEMTOV.COM
BSHEMTOV.MAIL@GMAIL.COM